

ERKLÆRING

avgitt av

Studentnavn
(store bokstaver)

Studieprogram og start år

Angående
innlevering av skriftlige semester- og eksamensoppgaver ved UMB.

Jeg erklærer herved at jeg har lest nedenforstående beskrivelse av plagiering og riktig kildehenvisning, forstått grensetilfeller og diskutert eventuelle uklarheter med en studieveileder.

Jeg har også gjennomgått vedlagt plagioprøve, svart riktig på alle spørsmålene og forstått begrunnelsene for alle svarene.

Dersom jeg allikevel leverer plagiert materiale i forbindelse med semester- eller eksamensoppgaver, vil jeg ikke påberope meg mangelfull informasjon.

Sted og dato

Studentens underskrift

HVA ER PLAGIERING?

Plagiering innebærer å kopiere *tekst* eller *idéer* fra andre og presentere dem som sine egne. Handlingen er uetisk og i verste fall kriminelt. Mistanke om plagiering ved innlevering av semester- eller eksamensoppgave vil bli rapportert til Universitetsstyret av det aktuelle instituttet. Universitetsstyret vil avgjøre saken og bestemme eventuelle reaksjoner overfor studenten.

Noen studenter begår plagiering uten å skjønne at de gjør noe galt. Denne veiledningen er ment å hjelpe studenter til å unngå utilsiktet plagiering. Den illustrerer og begrunner hva som er akseptabel og uakseptabel bruk av kilder. Dersom du fortsatt er usikker, ta kontakt med en veileder ved ditt institutt og be om klargjøring. Uvitenhet er ingen unnskyldning for plagiering ved et universitet.

Tekst basert på andre forfatteres kunnskap og erfaring

Les en original tekst av Ibsen (2003:22)¹:

Oljeutvinning og billig elektrisitet har utgjort mye av grunnlaget for Norges økonomiske vekst.

1. Du plagierer Ibsen hvis du—basert på denne teksten—skriver:

Oljeutvinning og billig elektrisitet har utgjort mye av grunnlaget for Norges økonomiske vekst.

Hvorfor? Fordi (1) du kopierer teksten ord for ord uten å vise dette ved bruk av anførselstegn, og (2) du anerkjenner ikke forfatteren ved å oppgi referanse.

2. Du plagierer hvis du skriver:

Ifølge Ibsen (2003: 22) har oljeutvinning og billig elektrisitet utgjort mye av grunnlaget for Norges økonomiske vekst.

Hvorfor? Fordi du kopierer Ibsens tekst uten å gi uttrykk for dette ved bruk av anførselstegn. Fravær av anførselstegn gir et failaktig inntrykk av at du videreformidler Ibsens idé med dine egne ord selv om du oppgir referanse.

3. Du plagierer hvis du skriver:

Oljeutvinning og billig elektrisitet har utgjort mye av *fundamentet* for Norges økonomiske vekst.

---

¹ Ibsen, H. 2003. Ustø kurs: Norsk bistand og nye fornybare energikilder. Rapport 2/2003. Framtiden i våre henders forskningsinstitutt. Oslo.

Hvorfor? Fordi (1) du kopierer Ibsens tekst selv om du erstatter ordet 'grunnlaget' med 'fundamentet,' og (2) du oppgir ikke kilden for idéen.

4. Du plagierer hvis du skriver:

Oljeutvinning og billig *strøm* har utgjort mye av *fundamentet* for Norges økonomiske vekst (Ibsen, 2003: 22).

Hvorfor? Fordi du kopierer fortsatt Ibsens tekst selv om du erstatter enda et ord med et synonym. Setningenes struktur er fortsatt basert på Ibsens formulering. Korrekt bruk av referanse fritar ikke fra kravet om at du må formulere idéene med egne ord eller bruke anførselstegn.

5. Du plagierer hvis du skriver:

"Oljeutvinning og billig elektrisitet har utgjort mye av grunnlaget for Norges økonomiske vekst".

Hvorfor? Fordi du oppgir ikke kilde. Bruk av anførselstegn viser at du siterer en annen forfatter, men hvem?

6. Du plagierer ikke hvis du skriver:

"Oljeutvinning og billig elektrisitet har utgjort mye av grunnlaget for Norges økonomiske vekst" (Ibsen, 2003: 22).

eller

Ifølge Ibsen (2003: 22) har "oljeutvinning og billig elektrisitet ... utgjort mye av grunnlaget for Norges økonomiske vekst."

Hvorfor? Fordi (1) du oppgir kilden for idéen, og (2) ved å bruke anførselstegn gir du klart uttrykk for at du presenterer Ibsens idé ved å sitere hennes opprinnelige formulering.

7. Du plagierer ikke hvis du skriver:

Den økonomiske veksten i Norge er i stor grad basert på utvinning av olje og produksjon av billig vannkraft (Ibsen, 2003: 22).

Hvorfor? Fordi (1) teksten er din egen (du har formulert setningen selv), og (2) du oppgir kilden til idéen (kunnskapen) som du presenterer.

Tekst basert på egen kunnskap og erfaring

8. Anta at du har erfaring og kunnskap om Norges utvikling. Basert på din generelle kunnskap—og uten referanse—skriver du:

Den økonomiske veksten i Norge er i stor grad basert på utvinning av olje og produksjon av billig vannkraft.

Du plagierer ikke Ibsen (2003) selv om innholdet i din og hennes tekst er svært likt. Referanse er bare nødvendig dersom Ibsens tekst er en vesentlig kilde til idéen som du formidler.

9. Anta igjen at du har erfaring og kunnskap om Norges utvikling. Du kan skrive:

Den økonomiske veksten i Norge er i stor grad basert på utvinning av olje og produksjon av billig vannkraft (f.eks. Ibsen, 2003: 22).

Ved å referere til 'f.eks. Ibsen, 2003' uttrykker du at det finnes mange kilder som uttrykker det samme og at 'Ibsen (2003)' er ett eksempel på slike kilder.

10. Tilsvarende punkt 9 kan du skrive:

Den økonomiske veksten i Norge er i stor grad basert på utvinning av olje og produksjon av billig vannkraft (jfr. Ibsen, 2003: 22).

Forkortelsen 'jfr.' betyr 'jevnfør' og uttrykker at Ibsen har skrevet noe tilsvarende som deg selv. Denne måten å referere på betyr at du bruker 'Ibsen (2003)' for å vise at andre forfattere har samme mening som deg. Du bruker altså referanser til å *støtte opp om* dine egne meninger.

Almenkunnskap

11. Du plagierer ikke hvis du skriver:

Jorden er rund.

... uten å referere til Kopernicus (1514)

eller

Etiopia ligger i Øst-Afrika.

... uten å referere til et atlas.

eller

Vann er en alvorlig begrensning for jordbruksproduksjonen i tørre områder i verden.

... uten å referere til en artikkel som dokumenterer dette.

Hvorfor? Formidling av almenkunnskap krever ikke referanser.

Men hva er almenkunnskap? Det er et subjektivt spørsmål. Som fersk student vil du gjerne bruke flere referanser enn en erfaren professor fordi du skriver om saker som for deg er ny kunnskap.

PLAGIATPRØVE

Denne prøven vil fortelle deg om du har forstått grensene for plagiat og korrekt kildehenvisning. Sammenlign originaltekst og studenttekst samt kildehenvisning i hvert eksempel. Kryss av om du mener studentteksten er plagiat og kryss eventuelt av for hvilke begrunnelser du mener er riktige. Legg merke til at flere av begrunnelsene kan være aktuelle i hvert eksempel.

Dersom du fortsatt er i tvil etter å ha gjennomgått denne testen, ta kontakt med en studieveileder før du signerer erklæringen.

Eksempel 1

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanse:</i> (ingen)

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 2

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	I den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Spesielle seremonier og regler var knyttet til jakten. Hensikten med reglene var delvis for å bevare bestanden og delvis i respekt for hvert enkelt dyr.
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanse:</i> (ingen)

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 3

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	I den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Spesielle seremonier og regler var knyttet til jakten. Hensikten med reglene var delvis for å bevare bestanden og delvis i respekt for hvert enkelt dyr. (Magga et al., 2003).
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanse:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 4

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	Magga et al. (2003) skriver at "innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres."
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanse:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 5

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	Magga et al. (2003) skriver at i den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Spesielle seremonier og regler var knyttet til jakten. Hensikten med reglene var delvis for å bevare bestanden og delvis i respekt for hvert enkelt dyr.
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanse:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 6

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	Strenge seremonier og regler var knyttet til jakt i den gamle veidekulturen i Nord-Norge fordi alle dyr ble sett på som hellige. Disse tradisjonene ble utviklet både for å bevare viltbestandene og som en følge av dyp respekt for alt levende.
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanse:</i> (ingen)

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 7

Originaltekst	Studenttekst
Innen den tradisjonelle veidekulturen var alt vilt og alle levende dyr hellig. Visse seremonier og strenge regler var knyttet til jakten. Disse regler hadde som hensikt dels at bestandene skulle bevares og dels at hvert enkelt dyr skulle respekteres.	Ifølge Magga et al, (2003) var det knyttet strenge seremonier og regler til jakt i den gamle veidekulturen i Nord-Norge fordi alle dyr ble sett på som hellige. Disse tradisjonene ble utviklet både for å bevare viltbestandene og som en følge av dyp respekt for alt levende.
<i>Teksten er hentet fra:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.	<i>Referanser:</i> Magga, O.H., N. Oskal, og M.N. Sara. 2003. <i>Dyrevelferd i samisk kultur</i> . Sámi allaskuvla/Samisk høgskole.

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 8

Originaltekst	Studenttekst
Staten Eritrea (Hagere Ertra) er et land i Nordøst-Afrika med kystlinje mot Rødehavet og med grenser mot Djibouti, Etiopia og Sudan. Eritrea er en av verdens yngste nasjoner, landet fikk sin selvstendighet i 1993.	Eritrea er et land i Nordøst-Afrika som ble selvstendig så sent som i 1993. Det har en lang kystlinje mot Rødehavet. Dessuten grenser det opp mot Sudan, Etiopia og Djibouti.
<i>Teksten er hentet fra:</i> Wikipedia (2006) Eritrea < http://no.wikipedia.org/wiki/Eritrea > (lest 4. mars 2006)	<i>Referanser:</i> (ingen)

Studentteksten er:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle av plagiat er begrunnelsen at:

- c) Teksten er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Den originale setningsstrukturen er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Eksempel 9

Originaltekst og foto	Studenttekst og foto
<p>De primære forbindelser av interesse i multen er vitamin C og ellagotanniner, som har høy konsentrasjon av ellaginsyre. Ellaginsyre, et diettfenol, er lovende som antikarsinogen, antimutagen og antioksidant.</p> <p>*****</p> 	<p>Multe er et velkjent bær i norske fjell (Fig. 1). Bærene inneholder vitamin C og ellagotanniner, som har høy konsentrasjon av ellaginsyre. Ellaginsyre er lovende som antikarsinogen, antimutagen og antioksidant (Thiem og Berge, 2003).</p> <p>Figur 1. Multebær.</p>
<p><i>Teksten er hentet fra:</i> Thiem, B. og V. Berge. (2003) Multe – viktig kilde til antioksidanten ellaginsyre. Tidsskrift for den Norske Lægeforening 123(13–14):1856–7.</p> <p><i>Illustrasjonen er hentet fra:</i> Matvitenskapslaget, UMB. <student.umb.no/~mvl/multe.jpg> (4. mars 2006)</p>	<p><i>Referanser:</i> Thiem, B. og V. Berge. (2003) Multe – viktig kilde til antioksidanten ellaginsyre. Tidsskrift for den Norske Lægeforening 123(13–14):1856–7.</p>

Studentteksten inneholder:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle teksten inneholder plagiat, er begrunnelsen at:

- c) Tekst er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Original setningsstruktur er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Studentfoto er:

- g) Ikke plagiat
h) Plagiat

I tilfelle foto er plagiat, er begrunnelsen at:

- i) Kilden til foto er ikke oppgitt.

Eksempel 10

Originaltekst og foto	Studenttekst og foto
<p>De primære forbindelser av interesse i multen er vitamin C og ellagotanniner, som har høy konsentrasjon av ellaginsyre. Ellaginsyre, et diettfenol, er lovende som antikarsinogen, antimutagen og antioksidant.</p> <p>*****</p> 	<p>Multe er et velkjent bær i norske fjell (Fig. 1). Bæret har et høyt innhold av vitamin C og ellaginsyre. Ellaginsyre har medisinsk virkning som antikarsinogen, antimutagen og antioksidant (Thiem og Berge, 2003).</p>
<p><i>Teksten er hentet fra:</i> Thiem, B. og V. Berge. (2003) Multe – viktig kilde til antioksidanten ellaginsyre. Tidsskrift for den Norske Lægeforening 123(13–14):1856–7.</p> <p><i>Illustrasjonen er hentet fra:</i> Matvitenskapslaget, UMB. <student.umb.no/~mvl/multe.jpg> (4. mars 2006)</p>	<p><i>Referanser:</i> Thiem, B. og V. Berge. (2003) Multe – viktig kilde til antioksidanten ellaginsyre. Tidsskrift for den Norske Lægeforening 123(13–14):1856–7.</p> <p><i>Matvitenskapslaget, UMB.</i> <student.umb.no/~mvl/multe.jpg> (4. mars 2006)</p>

Studentteksten inneholder:

- a) Ikke plagiat
b) Plagiat

I tilfelle teksten inneholder plagiat, er begrunnelsen at:

- c) Tekst er kopiert ord-for-ord og er ikke omsluttet med anførselstegn
d) Original setningsstruktur er kopiert på tross av at noen ord er byttet eller teksten er litt omskrevet.
e) Kilden til idéer, teorier eller meninger er ikke oppgitt.
f) Kilden til fakta, tall, statistikk, foto eller illustrasjoner er ikke oppgitt.

Studentfoto er:

- g) Ikke plagiat
h) Plagiat

I tilfelle foto er plagiat, er begrunnelsen at:

- i) Kilden til foto er ikke oppgitt.